

คำกล่าวปิด

วันนวัตกรรมแห่งประเทศไทย

ฯพณฯ นายอานันท์ ปันยารชุน

อดีตนายกรัฐมนตรี

กรุงเทพมหานคร วันที่ ๑๑ มิถุนายน ๒๕๔๔

เรียนท่านประธาน ท่านรองประธาน Mr. Kassum ท่านผู้มีเกียรติ และเจ้าของความคิดสร้างสรรค์ทั้งหลาย ผมรู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่งที่ได้มากล่าวถึงความสำคัญของงานในวันนี้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อท่านที่ได้เข้าร่วมสุดท้าย ซึ่งได้มาแสดงผลงาน ให้พวกเราได้รับชม ผมเข้าใจว่าพวกเราในวันนี้ รวมทั้งท่านที่เข้าร่วมสุดท้ายคงอยากจะทราบว่าใครจะเป็นผู้ได้รับรางวัลชนะเลิศ ดังนั้น ผมจะพูดเพียงสั้นๆ เท่านั้น

คนรุ่นหลานของพวกเราเป็นคนยุคเทคโนโลยียุคสารสนเทศโดยแท้ เป็นความหวังของผมว่า ศตวรรษที่ผ่านมาจะถูกจดจำ มิใช่ในฐานะช่วงเวลาแห่งวิกฤตเศรษฐกิจ แต่เป็นช่วงเวลาซึ่งเราได้ตั้งใจอย่างแน่วแน่ว่า คนทั้งประเทศจะร่วมมือกันเพื่อส่งเสริมสิทธิมนุษยชน การกระจายรายได้ที่เป็นธรรม และการปฏิรูปการปกครอง ซึ่งจะทำให้อำนาจที่แท้จริงอยู่ในมือของประชาชนตามสาระและหลักการของการปฏิรูปที่ได้บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๔๐

รัฐธรรมนูญฉบับนี้เป็นบทบัญญัติที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างมหาศาล เนื่องจากได้มอบอำนาจแก่ประชาชนด้วยกลไกที่แท้จริงทางการปกครอง - ด้วยสิทธิ ความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีผู้แทน - ในแบบที่มีเคยมีมาก่อนในรัฐธรรมนูญ ๑๕ ฉบับที่ล้มเหลวมา

ก่อนหน้านี้ ความแตกต่างของรัฐธรรมนูญฉบับนี้ กับฉบับก่อนๆ คือการถือเอาการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นหลักสำคัญในการร่างรัฐธรรมนูญ ด้วยประสบการณ์และบทบัญญัติดังกล่าวนี้ จึงกล่าวได้ว่าเรากำลังก้าวสู่ศตวรรษแห่งความรู้ เข้าสู่ยุคแห่งนวัตกรรม

ท่านสุภาพสตรีและสุภาพบุรุษ เราได้เห็นผลประโยชน์อันไพศาลของความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่ช่วยลดความยากจนทั่วโลก เด็กในประเทศบราซิลกำลังเรียนรู้ประชาธิปไตยโดยอาศัยคอมพิวเตอร์ ช่างฝีมือในอาฟริกาขายงานหัตถกรรมของเขาผ่านอินเทอร์เน็ต และการสาธารณสุขในประเทศอินเดียให้บริการอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้นด้วยอุปกรณ์ที่ผู้ให้บริการสาธารณสุขสามารถพกพาไปได้ในชนบท ผู้คนทั่วโลกต่างใช้บริการสาธารณสุขของรัฐผ่านสายโทรศัพท์ บริษัท

ธุรกิจดูแลการลงมติของผู้ถือหุ้นผ่านระบบอินเทอร์เน็ต เราได้เห็นแล้วว่าภาคธุรกิจมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ในการประดิษฐ์คิดค้นผลิตภัณฑ์ใหม่ๆ ที่ตอบสนองต่อตลาดอย่างรวดเร็ว ความคิดได้กลายเป็นเม็ดเงินตัวหนึ่งในทุกวันนี้

ปัจจุบันคุณลักษณะของคนไทยหลายประการเป็นที่รู้จักอย่างแพร่หลาย แต่การเร่งสร้างนวัตกรรมใหม่ทางเทคโนโลยี ยังมีได้อยู่ในกลุ่มคุณลักษณะเหล่านั้น เรายังต้องทำงานอีกมาก ทั้งด้านการศึกษา การตระหนักถึงความสำคัญ และการเข้าพื้นฐานด้านโทรคมนาคมของคนไทยทุกระดับ ซึ่งเราได้เริ่มทำงานในทิศทางนี้บ้างแล้ว ตัวอย่างเช่น สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา เจ้าฟ้ามหาจักรีสิรินธร ที่ได้ทรงช่วยเหลือชุมชนและโรงเรียนที่ยากจนหลายแห่งให้เข้าถึงเทคโนโลยีสารสนเทศ จากโครงการมากมายได้ถูกเสนอเข้ามาในระยะอันสั้นนั้น อาจกล่าวได้ว่าภารกิจของพระองค์ท่านได้ช่วยสร้างความตระหนักดังกล่าว และอาจเป็นไปได้ว่า ชื่อเสียงของประเทศด้านนวัตกรรม อาจดีขึ้นในไม่ช้า

ประโยชน์ของเทคโนโลยีสารสนเทศ ในการเชื่อมโยงประชาชน ในการให้โอกาสทางเศรษฐกิจ ในการแลกเปลี่ยนความรู้อย่างรวดเร็วในการบันทึกภูมิปัญญาท้องถิ่น และในการให้บริการพื้นฐาน ได้ถูกอธิบายอย่างชัดเจนจากผลงานของบรรดาท่านที่เข้ารอบสุดท้ายในวันนี้ ชนบทของไทยเรานั้น มีจำนวนคนมากกว่าคนในเมืองเป็นอันมาก ข้ายังขาดแคลนอุปกรณ์เรื่องนี้มากกว่าคนที่อยู่ในเมือง โดยคนที่ใช้อินเทอร์เน็ตทุก ๑๐ คนในประเทศไทยเรานั้นจะมีคนในชนบทเพียงคนเดียว นี่เป็นผลมาจากระบบตลาด ซึ่งเราจะต้องช่วยแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำดังกล่าว แต่เทคโนโลยีสารสนเทศก็มีความเสี่ยงเหมือนกัน คนในสังคมของเราจำนวนมากเกรงว่าข้อมูลที่ไม่พึงประสงค์จะเข้าถึงชุมชนชนบท ซึ่งเป็นรากฐานของสังคมไทย มุมมองนี้มาจากสมมุติฐานที่ว่า ชนบทเป็นชุมชนในอุดมคติที่ต้องถูกปกป้องจากความเปลี่ยนแปลงทั้งหลาย แต่พวกเราทุกคนรู้กันดีอยู่ว่าการเปลี่ยนแปลงนั้นหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังปรัชญาทางพุทธศาสนาที่ว่า “สรรพสิ่งทั้งหลายย่อมไม่เที่ยง และไม่มีสิ่งใดคงทนถาวร” เหมือนกับปัญหาอื่นที่เราได้ประสบมาในอดีต เราจะแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ มิใช่ด้วยการหนีปัญหา แต่ด้วยการเผชิญอย่างมั่นใจ เปิดเผย และในฐานะของชุมชน เพื่อจะมั่นใจได้ว่า ความเปลี่ยนแปลงดังกล่าว จะเกิดขึ้นในวิถีทางที่สอดคล้องกับอุดมการณ์ของเรา สำหรับผม วันนวัตกรรมเป็นก้าวที่สำคัญ เพราะได้แสดงให้เห็นว่า ผู้คนจากทุกมิติของชีวิตสามารถเกี่ยวเนื่องผลประโยชน์จากเครือข่ายข้อมูลเพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงในเชิงบวก เพื่อปรับปรุงคุณภาพชีวิตในชุมชนชนบท เพื่อให้สาระข้อมูลที่ต้องการที่มีได้เป็นการครอบงำ แต่เป็นการสร้างเสริมสิทธิและอำนาจของประชาชน ผมมีความยินดีที่รัฐบาลได้ตระหนักถึงความจำเป็นนี้ และธนาคารโลกที่ได้สนับสนุนความพยายามของรัฐบาล

ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ เราตั้งใจที่จะให้ประชาธิปไตยและสังคมของเราอยู่รอดและยั่งยืนด้วยหลักของความรู้ ธรรมภิบาล และการสร้างเสริมสิทธิและอำนาจแก่ประชาชน ผมมีความยินดีที่จะกล่าวว่า ขณะนี้เรากำลังก้าวสู่ศตวรรษแห่งความรู้ โดยมุ่งมั่นที่จะสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางข้อมูล ข่าวสาร บนพื้นฐานอันเดียวกัน

ในไม่ช้าเราจะประกาศชื่อผู้ชนะนักคิด นักประดิษฐ์ของชุมชนเหล่านี้ รางวัลชนะเลิศนั้นจะมอบให้แก่ผู้เข้ารอบสุดท้ายซึ่งโครงการที่เสนอมາได้ครอบคลุมองค์ประกอบของธรรมภิบาล และการสร้างเสริมสิทธิและอำนาจของประชาชนโดยใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเป็นเครื่องมือ ผมใคร่ขอขอบคุณ American Corporation in Thailand (ACT) ที่ได้มอบรางวัลให้ในชื่อของผม และผมใคร่ขอขอบคุณ Mr. Kassam เมื่อเข้าอีกครั้ง “ผู้เข้ารอบทั้งหมดเป็นผู้ชนะ และผู้ชนะที่แท้จริงก็คือประเทศไทย” ผมขอแสดงความยินดีต่อท่านผู้เข้ารอบสุดท้ายทุกท่านที่ได้มาร่วมแลกเปลี่ยนความคิด และได้ช่วยเพิ่มพูนสิ่งที่มีคุณค่าให้แก่ประเทศของเรา

สุดท้ายนี้ผมใคร่ขอประกาศชื่อผู้ได้รับรางวัล อานันท์ ปันยารชุน สำหรับนวัตกรรมทางเทคโนโลยีสารสนเทศชนบท ได้แก่...